

Богородичният акатист

В дните на Великия пост Църквата тържествено отбелязва два празника на Божията Майка: Благовещение (25 март) и Празникът на Богородичния Акатист, който се чества в събота преди Неделя пета от Великия пост и е посветен на застъпничеството на Пресвета Богородица.

Какво представлява Акатистът на Божията Майка?

Акатистът /от гр. "акатистос"- неседален/ представлява хвалебно песнопение към Господа, Пресвета Богородица или към някой светия, което християните изпълняват задължително прави. Пръв измежду всички акатисти се счита този на св. Богородица. По негов образец са съставени всички останали акатисти в Православната Църква. Общото между всички е това, че съдържат по 13 кондаци и 12 икоса, а накрая завършват с молитва. Акатистът се чете на разпев, като четецът и всички, които слушат стоят прави.

Кондак в древност са наричали пергаментовия свитък, върху който са били записани църковните песнопения. Кондаците обикновено съдържат описание на живота на светеца или разкриват съдържанието на чествания празник. В Акатиста на св. Богородица кондаците проследяват някои важни събития от живота ѝ - напр. Благовещение, посещението ѝ при Елисавета, поклонението на пастирите и мъдреците, бягството в Египет, срещата ѝ с праведния Симеон, а също така разкриват участието на Божията Майка в делото на нашето спасение. Наред с историческите събития кондаците обясняват и истините на вярата, свързани с личността на св. Богородица, а именно - чудото на Боговъплъщението, приснодевството на Божията Майка, заслугите ѝ за нашето спасение, застъпничеството ѝ пред Божия престол и т.н.

Икосите, които са по-разширени по своето съдържание, в първата си третина наподобяват кондаците, но останалата им част се състои от 12 възгласа на славословие и похвала, започващи с думите "радвай се". Тези думи съдържат част от архангелското благовестие и съдържат похвала на Божията Майка за нейните добродетели и съвършенства.

Каква е ползата от четенето на Богородичния акатист?

Акатистът е вид усилена молитва и славословие. Той припомня живота, добродетелите и заслугите на Божията Майка за нашето спасение, като ни я посочка като пример на добродетелен живот и така ни увелича към подражание.

Акатистът е преди всичко възхвала на св. Богородица заради участието ѝ в делото на човешкото спасение. Похвалата за това е вложена в думите на Архангел Гавриил, който я прославя като тази, "чрез която ще изгрее радостта", "чрез която се обновяват тварите", "чрез която падналият Адам бе възвърнат", а "Ева се избави от сълзи". Тайната на Боговъплъщението, в която взима участие Пречистата Дева, предизвиква у ангели и човеци благоговееен страх, тъй като тя се удостоява да стане "Царев престол" и да носи "Онзи, Който всичко държи". За нас, човеците, Пресвета Богородица е "стълба небесна, по която слезе Бог", и "мост, който превежда човеците от земята на небето".

Акатистът е похвала на Св. Богородица заради висотата на нейната слава, която я поставя "по-горе от всички небесни и земни твари". Ако ангелите и светиите се явяват само отблясък на Божествената слава, то над Божията Майка тази слава се излива в пълнота, защото именно тя стана "вместилище на невместимия Бог", "одушевен храм" "скиния на Бог Слово", „по-голяма от Светая Светих". Химнописецът я нарича "висота, трудно достижима с човешки помисли, ... глъбина, в която мъчно се прониква и с ангелски очи".

Акатистът е възхвала на Божията Майка като образец на добродетели и пример за подражание на всички, които се стремят към спасение. Авторът на това хвалебно пение възхвалява нейното смирение, чистота, послушание, вяра, премъдрост и дръзновение. С такова неизтощимо богатство от добродетели Пречистата Дева с основание е наречена "опора на вярата", "познание на благодатта", "наставница на целомъдрието", "огнен стълб, който напътва намиращите се в тъмнина", "венец на въздържанието" и "драгоценен венец на благочестивите народи".

Св.Богородица се възхвалява също така и като помощница, учителка и пътеводителка в духовния живот, като извор на радост и утешение сред житейските скърби за верните. Възхвалява се като Застъпница и Ходатайка за човешкия род пред Божия престол. Силата на нейната молитва произтича от майчинското ѝ дръзновение, като в любовта към човешкия род тя подражава на Божието човеколюбие. Тя е тази, която "умолява праведния Съдия", чрез която се прощават съгрешенията на мнозина", и която е "за света покров, по-широк от облак". Явила се като нова Ева и Майка на истинския Живот, св. Богородица е Майка на всички, защото предстои пред Бога и принася пред престола Му молитви за всички нас.